

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/79/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200926
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubica Filová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200926.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa H. R., bytom E. XXX/XXX, R., zastúpeného JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátom so sídlom Klincová 35, Bratislava, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. marca 2014, č. k. 15Sd/303/2013-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 24. marca 2014, č. k. 15Sd/303/2013-25, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX 0 zo dňa 26. augusta 2013 z r u š u j e a v e c v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa j e p o v i n á zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 167,74 € na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Júliusa Jánošíka č. účtu XXXXX/XXXX vedený v O. R. E., a. s., do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX 0 zo dňa 26. augusta 2013, ktorým odporkyňa podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bol právoplatným rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, útvaru sociálneho zabezpečenia č. GR ZVJS-13819/33-13 zo 16. januára 2007 priznaný od 01. januára 2007 výsluhový dôchodok podľa § 38 v spojení s § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) v sume úhrnu starobného dôchodku vypočítaného podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. a prídavku k

starobnému dôchodku. Žiadosťou zo dňa 26. júla 2013 navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 06. októbra 2006. Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov útvarom sociálneho zabezpečenia GR ZVJS a preto nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania vzniknúť nemôže. Tento záver oprel o právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozsudkoch sp. zn. 9So/41/2008, 9So/129/2010 a 9So/134/2010. Poukázal na to, že navrhovateľ má možnosť po splnení zákonných podmienok v súlade s § 67 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. v znení zákona č. 519/2007 Z. z. požiadať útvary sociálneho zabezpečenia GR ZVJS o zvýšenie výsluhového dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získaného po 31. decembri 2003. Napadnuté rozhodnutie preto ako vecne správne a vydané v súlade s o zákonom potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol nesprávne zistenie skutkového stavu a nesprávne posúdenie veci krajským súdom predovšetkým z dôvodu, že starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. mu nebol priznaný - bol mu priznaný výsluhový dôchodok od 01. januára 2007, kedy bol už zákon č. 100/1988 Zb. zrušený a nebolo možné postupovať podľa § 132 a nasl. uvedeného zákona. Pre výsluhový dôchodok mu bola započítaná len doba základnej vojenskej služby a služobného pomeru a tento mu bol priznaný podľa § 38 a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. Doba dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme poistenia v rozsahu 12 rokov a 246 dní, ktorú odporkyňa vykázala v Informácii o stave individuálneho účtu poistenca k 31. decembru 2003, mu doteraz nebola zhodnotená. Poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9So/108/2012, v ktorom bola riešená obdobná vec. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania vo výške 167,74 € k rukám jeho právneho zástupcu.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny s tým, že navrhovateľovi bol výsluhový dôchodok priznaný vo výške starobného dôchodku spolu s prídavkom starobného dôchodku a pre určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená celá preukázaná doba.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Nebolo sporné, že navrhovateľ ako príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „policajt“) vykonával službu v služobnom pomere od 01. mája 1980 do 31. decembra 2006. Ako doba výkonu služby mu podľa potvrdenia GR ZVJS z 19. júla 2013 bola zhodnotená doba služby v rozsahu 28 rokov, a to doba služobného pomeru od 01. mája 1980 do 31. decembra 1999 (19 rokov a 306 dní) v I. kategórii funkcií v rozsahu 21 rokov a 301 dní, od 01. januára 2000 do 31. decembra 2006 (7 rokov) a doba základnej vojenskej služby od 02. októbra 1970 do 26. septembra 1972 (1 rok a 361 dní) v III. kategórii.

Podľa § 65 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 132 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 129 zákona č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. i § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Keďže navrhovateľ do 31. decembra 1999 vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií viac ako 20 rokov, v súlade s § 175 zákona č. 100/1988 Zb. a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. mu zostal

zachovaný nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov.

Navrhovateľ sa narodil XX.XX.XXXX. Dôchodkový vek 55 rokov podľa § 65 ods. 2 v spojení s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 175 zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšil dňom XX. O. XXXX.

V zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129), t.j. aj príslušníkov zborov nápravnej výchovy (neskôr Zboru väzenskej a justičnej stráže), zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., keďže vek 55 rokov nedovŕšil pred dňom 01. júlom 2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužije.

Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 01. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 01. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z., teda že obdobie výkonu služby získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Z ustanovenia § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. však súčasne vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia sa nepovažujú len doby služby policajta.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia (doby tzv. civilného zamestnania).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ v dobe od 01. septembra 1967 do 10. júla 1970 (ako učeň), a následne až do 30. apríla 1980, bol zamestnaný v KOVO Beluša.

Pokiaľ odporkyňa navrhovateľovi nehodnotila dobu ďalšieho štúdia a doby zamestnania v tzv. „civilnom sektore“, lebo podľa jej názoru tieto doby boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok (tento názor si osvojil aj krajský súd), taký záver nie je ničím podložený.

Z potvrdenia GR ZVJS číslo : GR ZVJS-13819/33-13 zo 16. januára 2007 nevyplýva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby civilného zamestnania. Vyplýva z neho len to, že výsledná suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku.

Je nesporné, že navrhovateľovi bol od 01. januára 2007 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z., keďže splnil podmienku trvania služobného pomeru najmenej 15 rokov (§ 38 ods.1

uvedeného zákona).

Spôsob výpočtu sumy výsluhového dôchodku policajta je upravený v § 39 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z.

V zmysle § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. suma výsluhového dôchodku policajta, na ktorý vznikne nárok v období po účinnosti tohto zákona do 31. decembra 2010, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Podľa Oznámenia GR ZVJS z č. GR ZVJS-13819/33-13 zo 16. januára 2007 na účely výsluhového zabezpečenia boli navrhovateľovi ako doba trvania služobného pomeru zhodnotené doby od 02. októbra 1970 do 26. septembra 1972 a od 01. Mája 1980 do 31. decembra 2006, teda v trvaní viac ako 28 rokov. Keďže výška výsluhového dôchodku, vypočítaná podľa § 39 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. bola nižšia ako úhrn sumy starobného dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 100/1988 Zb.) a sumy prídavku k starobnému dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 73/1998 Z. z.), v súlade s § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. mu výsluhový dôchodok bol priznaný v sume uvedeného úhrnu starobného dôchodku a prídavku k dôchodku.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku.

Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľovi rozhodnutím GR ZVJS nebol priznaný starobný dôchodok. Bol mu priznaný výsluhový dôchodok; iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov.

Z evidenčných listov o dobách zamestnania vyplýva, že navrhovateľ získal dobu civilného zamestnania (učňovská doba + zamestnanie) v období od 01. septembra 1967 do 30. apríla 1980, s výnimkou doby základnej vojenskej služby.

Ak teda odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok z dôvodu, že výsluhový dôchodok mu bol priznaný vo výške starobného dôchodku vypočítanej podľa zákona č. 100/1988 Zb. spolu s prídavkom starobného dôchodku, keď pre určenie sumy starobného dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená celá preukázaná doba, nepostupovala v súlade so zákonom.

Odvolací súd považuje za nesprávny aj záver krajského súdu, že svoje rozhodnutie oprel o právny názor vyslovený v rozsudkoch Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/41/2008, 9So/129/2010 a 9So/134/2010. Všetky uvedené rozhodnutia sa týkali nároku na starobný dôchodok tých dôchodcov, ktorí splnili všetky podmienky nároku na túto dávku (teda aj dovŕšenie veku) podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. pred 01. júlom 2002.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250j ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok znova, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.). Po zohľadnení všetkých období poistenia v osobitnom a všeobecnom systéme poistenia môže postupovať podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 416/1991 Zb.).

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu právneho zastúpenia podľa vyčíslenia, a to: za 2 úkony právnej služby á 61,85 € podľa § 11 ods. 4, § 13a ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. (

prevzatie a príprava zastúpenia, podanie odvolania zo 06. mája 2014) + 2x režijný paušál po 8,04 €. Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu výške 139,82 € + 20 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky) 27,96 €, čo činí spolu 167,74 €.

Celkovú výšku priznaných trov konania v sume 167,74 € je odporkyňa povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa, vedený v O. R. E., a. s., č. ú. XXXXX/XXXX do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 149 ods. 1 v spojení s § 160 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.